

HALLINTOVALIOKUNTA**Lausunto 3/1997 vp****Hallituksen esitys 261/1996 vp***Talousvaliokunnalle*

Eduskunta on lähettäessään 18 päivänä helmikuuta hallituksen esityksen 261/1996 vp laiksi Suomen Pankista sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi talousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että hallintovaliokunnan on annettava asiasta lausuntonsa talousvaliokunnalle.

Valiokunnassa ovat asian johdosta olleet kuultavina lainsäädäntöjohtaja Pekka Laajanen, hallitusneuvos Tarja Hyvönen, vanhempi hallitussihteeri Seppo Tanninen ja vanhempi hallitussihteeri Kirsi Äijälä valtiovarainministeriöstä, lainsäädäntöneuvos Martti Simola oikeusministeriöstä, johtokunnan jäsen Matti Louekoski, lakiasianpäälikkö Arno Lindgren ja johtokunnan neuvonantaja Anton Mäkelä Suomen Pankista, päälakimies Markku Lounatvuori Rahoitustarkastuksesta, neuvottelujohtaja Antti Tuomi Akava-JS:stä, järjestösihteeri Pekka Heikkinen Suomen Pankin henkilöstöyhdistyksestä sekä professori Olli Mäenpää. Lisäksi korkein hallinto-oikeus on antanut asiassa kirjallisen asiantuntijalausannon.

Hallituksen esitys

Hallituksen esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Suomen Pankista, joka korvaisi nykyisen Suomen Pankista annetun lain. Suomen Pankkia koskevat säännökset uudistettaisiin kokonaisuudessaan.

Esityksessä ehdotetaan, että Suomen Pankin ensisijaisena tavoitteena tulisi olla vakaan rahan arvon turvaaminen. Suomen Pankin toiminta ei kuitenkaan rajoittuisi ainoastaan tähän, vaan sisältäisi myös pyrkimyksen tukea muidenkin talouspolitiikan tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi Suomen Pankin tulisi osaltaan edistää rahoitusjärjestelmän vakautta.

Esityksessä ehdotetaan, että Suomen Pankki ei saisi rahapolitiikkaan liittyviä tehtäviään hoi-

taessaan pyytää tai ottaa vastaan toimintaansa koskevia määräyksiä. Muutoin Suomen Pankin olisi oltava tarvittaessa yhteistoiminnassa valtioneuvoston ja muiden viranomaisten kanssa.

Suomen Pankin tehtävänä olisi esityksen mukaan päättää maan rahapolitiikasta ja toteuttaa sitä. Tehtävänä olisi myös huolehtia valuuttavarannosta ja sen sijoittamisesta sekä muista maan ulkoisen maksuvalmiuden tukemiseksi tarvittavista toimenpiteistä, huolehtia osaltaan maksuja muun rahoitusjärjestelmän luotettavuudesta ja tehokkuudesta sekä osallistua sen kehittämiseen. Lisäksi Suomen Pankin tehtävänä olisi huolehtia toimintansa kannalta tarpeellisten tilastojen laatimisesta ja julkaisemisesta. Suomen Pankin yksinoikeudesta laskea liikkeeseen laillisia maksuvälineitä ja sen muista tehtävistä maan rahaviranomaisena säädetään rahalaissa.

Suomen Pankille ei annettaisi olennaisesti uusia toimivaltuuksia. Suomen Pankilla ei olisi edelleenkään yleistä määräystenantovaltaa. Siltä osin kuin määräyksenantovalta on Suomen Pankille annettu, sen käyttö perustuisi lakiin ja olisi tarkoin yksilöity.

Suomen Pankki voisi antaa ja ottaa luottoa, ottaa vastaan ja tehdä talletuksia, harjoittaa arvopaperi-, jalometalli- ja valuuttakauppaa sekä hoitaa maksuliikettä ja maksujen selvitystä. Suomen Pankki voisi lisäksi määrätä talletuspankin, muun luottolaitoksen ja ulkomaisen luottolaitoksen Suomessa toimivan sivukonttorin pitämään Suomen Pankissa vähimmäisvarantoa, jos Suomen Pankin rahapolitiikkaan liittyvien tehtävien hoito sitä edellyttää. Mainittujen keinojen käyttö liittyisi nimenomaisesti pankille asetettujen tehtävien hoitoon. Suomen Pankki ei saisi antaa luottoa Euroopan yhteisöjen toimielimille tai laitoksille, Euroopan unionin jäsenvaltiolle, sen alueelliselle, paikalliselle tai muulle viranomaiselle taikka julkisyhteisölle. Suomen Pankki ei myöskään saisi merkitä näiden yhteisöjen liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia. Esitys kos-

kee luottolaitoksia lukuun ottamatta myös yrityksiä, joissa edellä tarkoitettulla julkisyhteisöllä on määräysvalta.

Suomen Pankin toimielimiä olisivat edelleen pankkivaltuusto ja johtokunta sekä tilintarkastajat. Pankkivaltuustoon kuuluisi edelleen yhdeksän pankkivaltuutettua, jotka eduskunta valitsee valtiopäiväjärjestyksessä säädetyllä tavalla.

Pankkivaltuuston tehtävät jakautuisivat lähinnä kolmeen ryhmään: valvontatehtäviin, keskeisiin hallintotehtäviin, ja muihin tehtäviin. Pankkivaltuuston tehtävänä Suomen Pankin toimintaa valvovana toimielimenä olisi muun muassa päättää tilintarkastajien lausunnon perusteella pankin tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta sekä vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle. Lisäksi pankkivaltuusto antaisi eduskunnalle vuosittain kertomuksen pankin toiminnasta ja hallinnosta sekä pankkivaltuuston käsittelemistä tärkeimmistä asioista. Pankkivaltuuston tehtävänä olisi pankin hallinnon osalta tehdä johtokunnan jäsenen viran täyttämistä koskevat esitykset ja käyttää työnantajan valtaa johtokunnan jäseniin laissa säädetyllä tavalla. Pankkivaltuuston tehtävänä olisi lisäksi muun muassa päättää muista kuin rahallain 4 §:ssä tarkoitetuista valtioneuvostolle tehtävistä ehdotuksista periaatteellisesti merkityksellisissä asioissa sekä vahvistaa johtokunnan esityksestä johtosääntö.

Suomen Pankin johtokuntaan kuuluisi puheenjohtaja ja enintään viisi muuta jäsentä, jotka tasavallan presidentti nimittää. Johtokunnan puheenjohtaja nimitettäisiin seitsemän vuoden pituiseksi toimikaudeksi ja muut johtokunnan jäsenet viiden vuoden toimikaudeksi. Johtokunnan jäsenillä olisi oltava tehtävien edellyttämä asiantuntemus.

Johtokunnan tehtävänä olisi huolehtia Suomen Pankille laissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta ja pankin hallinnosta, jos asia ei ole muutoin lailla säädetty pankkivaltuuston tehtäviin kuuluvaksi tai rahoitustarkastuslaista muuta johdu. Pankin toiminta olisi lisäksi järjestettävä tehokkaalla ja taloudellisella tavalla. Johtokunnalla olisi oikeus antaa tarkempia määräyksiä pankin yksiköiden ja pankin palveluksessa olevien tehtävistä ja toimivallasta.

Esityksessä ehdotetaan, että tasavallan presidentti voisi vapauttaa johtokunnan jäsenen tehtävistään ainoastaan, jos johtokunnan jäsen on syyllistynyt virkavirheeseen tai muutoin menettelyllään osoittautunut sopimattomaksi jatka-

maan tehtävässään taikka tullut kykenemättömäksi hoitamaan virkaansa.

Suomen Pankin toimielimen muodostaisivat nykyiseen tapaan myös tilintarkastajat. Eduskunta valitsisi Suomen Pankin tilinpäätöstä ja kirjanpitoa sekä hallintoa tarkastamaan viisi tilintarkastajaa ja kullekin heistä yhden varajäsenen siten kuin valtiopäiväjärjestyksessä säädetään. Vähintään kahden tilintarkastajan samoin kuin heidän varajäsentensäkin olisi oltava Keskuskauppakamarin tai julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymiä tilintarkastajia. Tilintarkastajat valitsisivat keskuudestaan puheenjohtajan ja ottaisivat sihteerin, jonka tulisi olla Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja. Esitys sisältää myös kirjanpitoa ja tilintarkastusta koskevat säännökset.

Esityksessä lakiin on sisällytetty nimenomainen säännös valtiopäiväjärjestyksen 50 §:n 1 momentissa tarkoitettun valiokunnan oikeudesta saada Suomen Pankilta kaikki sellaiset tiedot, jotka ovat tarpeen valiokunnan tehtävien hoitamiseksi.

Suomen Pankin vähimmäisvarantovelvollisuutta ja velvollisuuden laiminlyönnistä saadun taloudellisen hyödyn ulosmittausta koskeviin päätöksiin sekä maksutasetilastoa koskevien tietojen antamisen tehostamiseksi asetettua uhkasakkoa koskeviin päätöksiin voitaisiin hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Lakiin sisällytettäisiin myös muutoksenhakumahdollisuus eräistä pankin virkamiehiä koskevista päätöksistä.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi myös rahalakia siten, että Suomen Pankin esityksen tekemisestä valtioneuvostolle markan ulkoisesta arvosta päättää Suomen Pankin johtokunta. Lisäksi ehdotetaan muutettavaksi valuuttalakia, rahoitustarkastuslakia ja työtuomioistuimesta annettua lakia.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunnan kannanotot

1. Yleistä

Valiokunta on arvioinut hallituksen esitystä toimialansa osalta ja siten lähinnä hallinto- ja virkamiesoikeudellisesta näkökulmasta.

Voimassa olevaa valtion virkamieslakia (750/1994) ei sanotun lain 3 §:n 1 momentin mukaan

sovelleta muun muassa eduskunnan, tasavallan presidentin kanslian, Suomen Pankin ja Kansaneläkelaitoksen virkamiehiin ja toimihenkilöihin. Valtion virkamieslain eduskuntakäsittelyssä (HE 291/1993 vp) hallintovaliokunnan mietinnössä (HaVM 5/1994 vp) katsottiin erillissäätelyn olevan tarpeen 3 §:n 1 momentissa mainittujen virkamiesten asemasta ja tehtävien erityisluonteesta johtuen.

Uuden valtion virkamieslain säätämisen jälkeen on hyväksytty eduskunnan virkamiehiä (1373/1994) ja tasavallan presidentin kanslian virkamiehiä (1382/1995) koskevat erillislait. Mainittujen lakien eduskuntakäsittelyssä (PNE 1/1994 vp ja HE 73/1995 vp) korostettiin eduskunnan ja tasavallan presidentin erityistarpeista lähtevän erillislainsäädännön tärkeyttä (HaVM 14/1994 vp ja HaVM 7/1995 vp). Sanotusta erillislainsäädännöstä, jossa on luovuttu viittaustekniikasta yleiseen valtion virkamieslakiin, ilmenevät aiempaa selkeämmin virkamiesten tehtävät, velvollisuudet ja oikeudet.

Nyt käsiteltävänä olevan hallituksen esityksen ongelmana on virkamiesoikeuden näkökulmasta pidettävä erityisesti noudatettua yleiseen valtion virkamieslakiin kohdistuvaa viittaustekniikkaa. Saadun selvityksen perusteella on selvää, ettei Suomen Pankkiin voida soveltaa sellaisenaan kaikkia valtion yleisen virkamieslain säännöksiä, joihin hallituksen esityksessä viitataan. Tämän lisäksi sellaiset viittaukset valtion virkamieslakiin, joissa todetaan jonkin säännöksen koskevan "soveltuvien osin" Suomen Pankin virkamiehiä, ovat säännöksen sisällön soveltamisen kannalta ongelmallisia varsinkin, kun otetaan huomioon Suomen Pankin asema ja tehtävät. Myös virkamiehen oikeusturvan kannalta tehtävien, velvollisuuksien ja oikeuksien tulisi selkeästi ilmetä suoraan lakitekstistä. Lisäksi voidaan arvioida, ettei valtion yleinen virkamieslainsäädäntö mahdollisine muutoksineen kykene ottamaan riittävästi huomioon Suomen Pankin tarpeita ja olosuhteita. Valiokunta katsoo, että Suomen Pankin virkamiehistä tulisi säätää eduskunnan ja tasavallan presidentin kanslian virkamiehiä koskevan lainsäädännön tapaan lailla siten, että luovutaan kokonaan viittauksista valtion yleiseen virkamieslakiin.

Valiokunta arvioi samalla lisäksi, ettei huolellisen erillisen valmistelun perusteella laadittavaan lakiin tarvitse helposti tehdä muutoksia. Mahdollisten muutosten lähtökohtana tällöinkin tulee luonnollisesti olla Suomen Pankin tehtävistä ja asemasta johtuvat omat tarpeet. Valio-

kunta esittääkin, että talousvaliokunta ottaisi mietintöönsä näin kuuluvan lausuman:

Valiokunta edellyttää hallituksen huolehtivan mahdollisimman pian siitä, että eduskunnalle annetaan erillisen valmistelun jälkeen Suomen Pankkia koskeva lakiehdotus, jossa luovutaan valtion yleiseen virkamieslakiin kohdistuvasta viittaustekniikasta ja josta ilmenevät riittävän selkeästi virkamiesten tehtävät, oikeudet ja velvollisuudet.

Koska edellä mainittuja muutoksia ei voida tehdä tässä yhteydessä, valiokunta ehdottaa jäljempänä käsittelyssä olevaan hallituksen esitykseen lähinnä hallinto- ja virkamiesoikeudellisten huomautusten lisäksi joitakin teknisiä korjauksia. Tältä osin valiokunta viittaa jäljempänä pykäläkohtaisiin muutosehdotuksiin ja niiden perusteluihin. Valiokunta ei näin ollen ole ottanut kantaa hallituksen esityksen muuhun aineelliseen sisältöön valiokunnan toimialaan kuulumattomana.

2. Yksityiskohtaiset kannanotot

2.1. Laki Suomen Pankista

4 §. *Maksuvälineiden liikkeeseen lasku.* Valiokunta ehdottaa säädöskokoelmanumeron kirjoittamistavan korjaamista.

7 §. *Vähimmäisvaranto.* Valiokunta ehdottaa säädöskokoelmanumeron kirjoittamistavan korjaamista 7 §:n 5 momentissa.

13 §. *Pankkivaltuuston tehtävät.* Valtion virkamieslaissa (750/1994) ei ole enää nykyisin kurinpitomenettelyä koskevia säännöksiä. Valiokunta ehdottaa 13 §:n 2 momentin 3 kohtaa muutettavaksi siten, että pankkivaltuutettujen tehtävänä on päättää varoituksen antamisesta johtokunnan jäsenelle. Varoituksen antamisen perusteiden osalta viitataan valtion virkamieslain 24 §:ään.

Jäljempänä 43 §:n 6 momenttiin ehdotettavan muutoksen johdosta valiokunta ehdottaa 13 §:n 3 momenttiin lisättäväksi uuden 5 kohdan, jonka mukaan pankkivaltuuston tehtävänä on määrätä maksettavaksi 43 § 6 momentissa tarkoitettu korvaus.

16 §. *Johtokunnan tehtävät.* Valiokunta ehdottaa säädöskokoelmanumeron kirjoittamistavan korjaamista.

18 §. *Johtokunnan jäsenen virkasuhteen päättäminen.* Valiokunta ehdottaa jäljempänä 21 §:ään lisättäväksi ehdotetun uuden 2 momen-

tin johdosta 18 §:n 2 momentin poistamista tarpeettomana.

Ehdotetun 18 §:n 1 momentin mukaan tasavallan presidentti voi vapauttaa johtokunnan jäsenen tehtävästään, jos tämä on syyllistynyt virkavirheeseen tai muutoin menettelyllään osoittautunut sopimattomaksi hoitamaan tehtäväänsä taikka tullut kykenemättömäksi hoitamaan virkaansa.

Virkavirheen osalta on selvyuden vuoksi syytä todeta, ettei mikä tahansa menettely oikeuta päättämään johtokunnan jäsenen virkasuhdetta. Tehtävästä vapauttamisen perusteena olevan virkavirheen tulee olla sellainen, että johtokunnan jäsen on sen vuoksi tullut sopimattomaksi jatkamaan tehtävässään. Keskeistä arvioitaessa, onko johtokunnan jäsen muutoin menettelyllään osoittautunut sopimattomaksi hoitamaan tehtäväänsä, on valiokunnan käsityksen mukaan se, onko johtokunnan jäsenen menettely sellaista, että se merkitsee johtokunnan jäsenen tehtävien edellyttämän luottamuksen menettämistä. Sinänsä luottamusta heikentävä menettely voi tapahtua niin viranhoidossa kuin viranhoidon ulkopuolellakin. Ehdotetun säännöksen tarkoittamana menettelynä voidaan pitää esimerkiksi sitä, että johtokunnan jäsen itse tai toisen välityksellä harjoittaa arvopaperipörssissä lyhyttä kauppaa arvopapereilla tai johtokunnan jäsen on syyllistynyt talousrikokseen. Sen sijaan säännöksen perusteella ei voida valiokunnan arvion mukaan erottaa johtokunnan jäsentä, joka pelkästään on eri mieltä muiden johtokunnan jäsenten kanssa tehdyistä rahapolitiikkaa koskevista päätöksistä. Johtokunta tai johtokunnan jäsen voidaan kuitenkin vapauttaa tehtävästään sillä perusteella, että rahapolitiikka on epäonnistunut kokonaan, jolloin johtokunta tai johtokunnan jäsen on menettänyt uskottavuutensa ja siten osoittautunut sopimattomaksi jatkamaan tehtävässään. Vastaavasti yksittäisen jäsenen epäonnistuminen tehtävässään vastualueellaan saattaa johtaa erottamiseen.

Jos johtokunnan jäsen on jatkuvasti eri mieltä harjoitettavasta rahapolitiikasta esimerkiksi tilanteissa, joissa on kokemusta harjoitetun rahapolitiikan vaikutuksista, saattaa tällainen menettely johtaa luottamuksen menettämiseen. Asiaan voi vaikuttaa myös se, että johtokunnan jäsen vielä erityisesti korostaa julkisuudessa erimielisyyksiä tai hänen menettelynsä seurauksena aiheutuu markkinoilla selviä kielteisiä rahapolitiittisia vaikutuksia. Johtokunnan jäsenen ja pääjoh-

tajan moitittavassa menettelyssä voi tässä suhteessa olla aste-eroja. Edellä lausuttu ei tarkoita sitä, että osallistuminen monipuoliseen ja arvo-perusteiseenkin talous- ja rahapolitiittiseen keskusteluun sinänsä olisi valiokunnan mielestä tässä tarkoitettu erottamisperuste. Erottaminen voi tulla kysymykseen, kun on kyseessä "häiriköintityyppisen" menettely. Vaikka tällainen toiminta on epätodennäköistä, sellaisen menettelyn mahdollisuus on kuitenkin syytä ottaa huomioon. Ehdotettu johtokunnan jäsenen vapauttamista koskeva säännös edellyttää, että erottamiselle on aina oltava selvä ja sellainen vastaiseen viranhoidon vaikuttava syy, että hän on sopimatonta jatkamaan tehtävässään. Koska johtokunta vastaa esityksen mukaan harjoitettavasta rahapolitiikasta, valiokunta haluaa tähdentää sitä, että johtokunnan jäsenellä on riittävän vahva virassapysymisoikeus.

21 §. *Muiden säännösten soveltaminen.* Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momenttiin lisättäväksi valtion virkamieslain säädöskokoelmanumeron.

Johtokunnan jäsenet ovat Suomen Pankin virkamiehiä, joten heihin sovelletaan ehdotetun 3 luvun perusteella valtion virkamieslain säännöksiä, kuten muihinkin pankin virkamiehiin. Johtokunnan jäseniin ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista soveltaa kaikkia valtion virkamieslain säännöksiä. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa 21 §:ään lisättäväksi uuden 2 momentin, josta ilmenisivät ne valtion virkamieslain säännökset, joita ei sovelleta johtokunnan jäseniin.

Esityksen mukaan tarkoitus on, että pankki-valtuusto ei voi antaa johtokunnan jäsenille määräyksiä rahapolitiikan hoitamisesta. Tämän johdosta ehdotetaan uudessa 21 §:n 2 momentissa, ettei valtion virkamieslain 14 § 1 momentin toisen virkkeen säännös työnantajan direktio-oikeudesta tule sovellettavaksi johtokunnan jäseniin.

Esitys sisältää erillisen johtokunnan jäsenten sivutoimia koskevan säännöksen lakiehdotuksen 19 §:ssä. Tämän johdosta ei valtion virkamieslain 18 §:ää ole tarpeen soveltaa johtokunnan jäseniin.

Esityksen perusteluissa on lisäksi todettu, että ehdotettu 18 §:n sääntely on tarkoitettu tyhjentäväksi johtokunnan jäsenten virkasuhteen päättämisen osalta. Näin ollen valtion virkamieslain irtisanomista ja virkasuhteen purkamista koskevia säännöksiä ei ole syytä soveltaa Suomen Pankin johtokunnan jäseniin. Johtokunnan jäsenten

aseman erityisluonteesta johtuen ei myöskään lomauttamista koskevia säännöksiä tule soveltaa heihin.

22 §. *Virkasuhteet.* Valiokunta ehdottaa pykälää muutettavaksi siten, että Suomen Pankissa otetaan yleisesti käyttöön käsite virka. Tämä ratkaisu on perusteltua siitäkin virkamiesoikeudellisesta lähtökohdasta, että virkasuhteiden tulisi pohjautua nimenomaan virkoihin perustuvaan järjestelmään.

Hallitusmuodon 90 §:n 1 momentin mukaan siitä, missä järjestyksessä Suomen Pankin virat on täytettävä, on voimassa erityisiä säännöksiä. Tähän viitaten valiokunta ehdottaa 22 §:ään lisättäväksi nimittämismenettelyä koskevan uuden 2 momentin, jonka mukaan johtokunta nimittää johtokunnan jäsenen ja johtajan virkoja lukuun ottamatta pankin virkamiehet. Johtokunta voisi myös delegoida nimittämisvallan esimiesasemassa olevalle virkamiehelle. Virkamiehelle annettaisiin virkaan nimittämistä todistukseksi nimittämiskirja. Muutoin virkojen täyttämisenä noudatettaisiin, mitä johtokunta siitä määrää. Ehdotettu säännös vastaa voimassa olevaa lakia lukuun ottamatta johtokunnan valtaa määrätä tarkemmin virkojen täyttämismenettelyä. Voimassa olevan lain mukaan nämä määräykset annetaan johtosäännöllä. Hallituksen esityksen mukaan johtosääntö koskee vain johtokunnan päätöksentekomenettelyä ja esittelyä johtokunnassa.

Valiokunnan ehdottamien muutosten johdosta ehdotetaan muutettavaksi myös pykälän otsikko.

23 §. *Palvelussuhteen ehtojen määräytyminen.* Valiokunta ehdottaa 23 §:n 1 momentissa korjattavaksi säädöskokoelmanumeron kirjoittamistavan.

Valtion virkaehtosopimuslain (664/1970) 4 §:n 2 ja 3 momenttien edellyttämät valtioneuvoston ja eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hyväksynyt eivät sovellu Suomen Pankin virkaehtosopimuksiin, minkä johdosta valiokunta ehdottaa 23 §:n 5 momentin muuttamista. Lisäksi valiokunta ehdottaa hallituksen esityksessä olevan virheellisen viittauksen 5 §:n 5 ja 6 momenttiin korjattavaksi viittaukseksi 5 §:n 6 ja 7 momenttiin.

24 §. *Työrauha ja työriidat.* Valiokunta katsoo, ettei valtion virkaehtosopimuslain 8—11 §:ää voida sellaisinaan soveltaa Suomen Pankkiin, koska sanotuissa pykälissä mainitaan nimenomaisesti valtion yleiseen virkaehtosopimusjärjestelmään liittyviä neuvotteluviranomai-

sia. Tulkintaongelmien vähentämiseksi ehdotetaan säännökseen lisättäväksi termi "soveltuvin osin".

25 §. *Eräät työtaistelutoimenpiteet.* Valiokunta ehdottaa 25 § 1 momentin väljän sanamuodon täsmentämistä siten, että konditionaalin sijasta käytetään indikatiivin preesensmuotoa.

Lakiehdotuksen 25 §:n 1 momentissa säädetään kielletyistä työtaistelutoimenpiteistä ja 2 momentissa kiellettyyn työtaistelutoimenpiteeseen ryhtymisen vaikutuksista. Saadun selvityksen perusteella 25 § 1 momentti voisi koskea muutamaa kymmentä virkamiestä. Näitä virkamiehiä olisivat lähinnä markkinaoperaatioita ja pankkien välisten maksujen selvitystä hoitavat virkamiehet. Sen sijaan esimerkiksi tukipalveluissa ja tutkimustehtävissä toimivat virkamiehet olisivat käytännössä lähtökohtaisesti säännöksen soveltamisalan ulkopuolella.

Valiokunta toteaa edellä lausuttua täydentäen, että mikäli katsotaan tarpeelliseksi pohtia muita vaihtoehtoja koskien työtaistelutoimenpiteiden sallittavuutta, voitaisiin harkita tasavallan presidentin kansliasta annetun lain 56 §:n mukaista sääntelyä myös tässä yhteydessä.

34 §. *Hallintomenettely.* Koska Suomen Pankki ylipäänsä voi käsitellä hallintoasioita ainoastaan toimiessaan viranomaisena, tätä seikkaa koskeva erityismaininta ehdotetaan 1 momentista tarpeettomana poistettavaksi. Valiokunnan ehdottama muutettu sanamuoto merkitsee myös sitä, että Suomen Pankki työnantajana soveltaa hallintomenettelylakia henkilöstöasioissa, kuten valtiotyönantajakin valtion virkamieslakia soveltaessaan. Lisäksi ehdotetaan säädöskokoelmanumeron kirjoitustavan korjaamista.

Edelleen valiokunta ehdottaa voimassa olevan lain vastaavaa säännöstä Suomen Pankin virkakielestä 34 §:n pykälän uudessa 2 momentissa.

Edellisessä kappaleessa mainitun ehdotuksen johdosta ehdotetaan myös pykälän otsikkoa muutettavaksi.

35 §. *Maksut.* Valiokunta ehdottaa säädöskokoelmanumeron kirjoitustavan korjaamista.

36 §. *Salassapitovelvollisuus.* Valiokunta ehdottaa säädöskokoelmanumeron kirjoitustavan korjaamista.

42 §. *Muutoksenhaku.* Valiokunta ehdottaa esityksessä olevan virheen korjaamista siten, että 1 momentissa tarkoitettu muutoksenhakuoikeus koskee 7 §:n 5 momentin sijasta sanotun pykälän 4 momentissa tarkoitettua päätöstä. Lisäksi

maksutasetilastointia varten annettavien tietojen osalta ehdotetaan oikeusturvanäkökohtien lisäämiseksi muutosta 1 momenttiin siten, että myös uhkasakon asettamista koskevasta päätöksestä saa hakea muutosta. Lisäksi ehdotetaan säädöskokoelmanumeron kirjoitustavan korjaamista.

43 §. Muutoksenhaku virkasuhdeasioissa. Hallituksen esityksen 43 §:n 3 momentissa ehdotetaan, että eläkeasioissa haetaan vakuutusosoikeudelta muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaisissa säädetään. Vakuutusosoikeus on erikoistuomioistuimien, jonka menettelyyn ei sovelleta hallintolainkäyttölakia. Vakuutusosoikeuden käsittely on niin sanottua sosiaaliprosessia, jonka osalta muutoksenhausta ovat omat menettelysäännöksensä erityislajeissa. Eläkkeiden osalta säännökset ovat eläkelajeissa.

Hallintolainkäyttölain muutoksenhakua koskevat säännökset poikkeavat olennaisesti eläkeasioissa noudatettavista muutoksenhakusäännöksistä. Tämän johdosta 43 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus hallintolainkäyttölakiin poistetaan. Sen sijaan ehdotetaan, että muutoksenhausta eläkettä koskevassa asiassa on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä valtion eläkelaisissa (280/1966) säädetään. Tällöin tulisivat sovellettaviksi myös muun muassa valtion eläkelain 23 b ja 24 pykälien säännökset lainvoimaisiin, virheelliseen selvitykseen perustuviin eläkepäätöksiin sekä valtion eläkelakiin sisältyvä valituskielto vakuutusosoikeuden päätöksestä.

Hallituksen esityksen mukaan 43 §:n 6 momentissa tarkoitettua korvauksen määrääsi esityksen 27 §:ssä tarkoitettulla sopimuksella perustettava yhteistoimintaelin. Jotta yksilön oikeusturva säännöksessä tarkoitettulla tavalla toteutuu, muutoksenhakuelimen olemassaoloa ei voida jättää sen varaan, että yhteistyöelimen perustamisesta päästään sopimukseen Suomen Pankin ja sen virkamiesten kesken. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa 43 §:n 6 momentin muuttamista siten, että momentissa tarkoitettua korvauksen määrää maksettavaksi pankkivaltuusto. Valiokunta katsoo, että pankkivaltuusto on tähän tehtävään senkin vuoksi sopiva, ettei se käytä yleistä työnantajavaltaa pankin virkamiehiin eikä näin ollen osallistu pankin sisällä muutoksenhaussa asioiden käsittelyyn. Tehtävä sopii pankkivaltuustolle myös siltä kannalta, että pankkivaltuuston tehtävänä on valvoa Suomen Pankin toimintaa ja hallintoa.

44 §. Voimaantulo. Valiokunta ehdottaa sää-

döskokoelmanumeroiden kirjoitustavan korjaamista 44 §:n 3 momentissa.

48 §. Toimia ja toimenhaltijoita koskeva siirtymäsäännös. (uusi) Voimassa olevan lain mukaan Suomen Pankissa on johtokunnan jäsenen virkoja ja johtajan toimia sekä muita pysyviä toimia. Valiokunnan ehdottamassa muodossa 22 §:n mukaan Suomen Pankissa olisi johtokunnan jäsenen ja johtajan virkoja sekä muita virkoja. Näin luovuttaisiin toimi- ja toimenhaltija-käsitteistä.

Valiokunta ehdottaa uudessa 48 §:ssä, että nykyiset pysyvät toimet muuttuisivat lain voimaan tullessa lain 22 §:n mukaisiksi viroiksi.

Lisäksi ehdotetaan, että lain voimaantullessa määräaikaissa palvelussuhteessa olevat henkilöt siirtyvät valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentissa säädettyyn virkasuhteeseen jäljellä olevaksi määräajaksi.

49 §. (48 §) Virkamiehiä koskevat muut siirtymäsäännökset. Hallituksen esityksen 48 § 1 momentti ehdotetaan poistettavaksi tarpeettomana, koska ehdotetun 21 §:n mukaan valtion virkamieslain 16 lukua, johon momentissa mainittu 75 §:n 2 momentti sisältyy, ei sovellettaisi Suomen Pankin virkamiehiin. Näin ollen hallituksen esityksen 48 §:n 2 momentti ehdotetaan siirrettäväksi lakiehdotuksen 49 §:n 1 momentiksi.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan valtion virkamieslain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettu sivutoimesta, josta ei ole aikaisemmin tehty sivutoimi-ilmoitusta, on tehtävä ilmoitus 3 kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Ehdotettu siirtymäaika on sama kuin esityksessä sivutoimilupaa varten ehdotettu siirtymäaika.

Koska ehdotetut säännökset koskevat valtion virkamieslain 18 §:ssä tarkoitettuja sivutoimia ja ehdotetun 21 §:n 2 momentin mukaan mainittua säännöstä ei sovelleta johtokunnan jäseniin, eivät 49 §:n siirtymäsäännökset koske johtokunnan jäseniä. Johtokunnan jäsenten olisi haettava viimeistään lain voimaantullessa ehdotetun 19 §:n edellyttämä sivutoimilupa.

2.2. Laki rahalain muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa johtolauseen säädöskokoelmanumeroiden kirjoitustavan korjaamista.

2.3. Laki valuuttalain 6 §:n muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa johtolauseen säädöskokoelmanumeron kirjoitustavan korjaamista.

2.4. Laki rahoitustarkastuslain muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa johtolauseen säädöskoelmanumeron kirjoitustavan korjaamista.

Lisäksi valiokunta ehdottaa 5 §:n 2 momentin 5 kohdan muuttamista sen johdosta, että valtion virkamieslaki ei enää nykyisin tunne kurinpito-menettelyä. Valiokunta ehdottaakin, että pankkivaltuutettujen tehtävänä on päättää varoituk- sen antamisesta johtajalle.

Valiokunta kiinnittää talousvaliokunnan huomiota siihen, että rahoitustarkastuslain 5 §:ssä käytetään ilmaisua "eduskunnan pankki- valtuutetut" ja ensimmäisessä lakiehdotuksessa sanamuotoa "pankkivaltuusto". Luonnollisesti voidaan katsoa, että eduskunnan pankkivaltuu- tetut muodostavat pankkivaltuuston.

Lisäksi valiokunta toteaa, että rahoitustarkas- tuslain (503/1993) 1 §:n mukaan rahoitustarkas- tus on Suomen Pankin yhteydessä ja 3 §:n mu- kaan rahoitustarkastukseen sovelletaan lakia Suomen Pankista ja muita Suomen Pankkia kos- kevia säädöksiä, jollei rahoitustarkastuslaissa toisin säädetä. Rahoitustarkastuslaissa ei ole ni- menomaista säännöstä rahoitustarkastusten vir- kamiesten oikeudellisesta asemasta ja suhteesta Suomen Pankkiin, vaan aseman Suomen Pankin virkamiehinä on katsottu seuraavan edellä mai- nituista 1 ja 3 §:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan rahoitus- tarkastuslakiin lisättäväksi uusi 16 e §, jonka mukaan rahoitustarkastuksen virkamiehistä, vi- roista ja virkasuhteista on voimassa, mitä rahoit- ustarkastuslaissa ja soveltuvin osin Suomen Pankista annetussa laissa säädetään. Säännök- sen tarkoituksena on rahoitustarkastuksen vir- kamiesten oikeudellisen aseman selkeyttäminen voimassa olevaan lainsäädäntöön verrattuna. Valiokunta katsoo, että ehdotettu säännös mer- kitsee sitä, että Suomen Pankista annettavan lain virkamiehiä koskevat säännökset koskevat myös rahoitustarkastuksen virkamiehiä. Vain siltä

osin kuin rahoitustarkastuslaki sisältää Suomen Pankista annettavaksi ehdotetusta laista poik- keavia tai sitä täydentäviä säännöksiä, rahoitus- tarkastuksen virkamiesten asema poikkeaa mui- den Suomen Pankin virkamiesten asemasta.

Rahoitustarkastuksen virkamiesten lakko-oi- keus määräytyisi ehdotetun 16 e §:n perusteella Suomen Pankista annetun lain mukaan. Näin ollen rahoitustarkastuksen virkamiesten työtais- teluoikeus määräytyisi ensimmäisen lakiehdot-uksen 24 §:n perusteella soveltuvin osin valtion virkaehtosopimuslain mukaisesti. Rahoitustar- kastuksen virkamiehiä koskisi periaatteessa myös ensimmäisen lakiehdotuksen 25 § eräiden työtaisteluiden kieltämisestä. Rahoitustarkas- tuksen virkamiesten työtaisteluja ei valiokunnan käsityksen mukaan käytännössä voitaisi juuri- kaan mainitun pykälän perusteella pitää kiellet- tyinä. Syynä tähän on se, että Suomen Pankin ja rahoitustarkastuksen tehtävät poikkeavat toisis- taan. Rahoitustarkastuksen tehtävänä on valvoa rahamarkkinoilla toimivia. Se, että tämä valvon- tatehtävä väliaikaisesti estyisi tai vaikeutuisi ei kuitenkaan valiokunnan arvion mukaan näyttäi- si täyttävän 25 §:n mukaisia kielletyn työtaiste- lun edellytyksiä.

2.5. Laki työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa johtolauseen ja 1 §:n sää- dökokoelmanumeroiden kirjoitustavan korjaa- mista.

Hallintovaliokunta esittää kunnioittaen,

että talousvaliokunta mietintöään laa- tiessaan ottaisi edellä lausutun huomioon, ja että talousvaliokunta ehdottaisi laki- ehdotusten hyväksymistä näin kuuluvina:

1.

Laki

Suomen Pankista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1—3 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 §

Maksuvälineiden liikkeeseen lasku

Suomen Pankin yksinoikeudesta laskea liik- keeseen laillisia maksuvälineitä ja sen muista teh-

tävistä maan rahaviranomaisena säädetään rahalaissa (358/1993).

5 ja 6 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

7 §
Vähimmäisvaranto

(1—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)
Edellä 4 momentissa tarkoitettu taloudellinen hyöty saadaan ulosmitata ilman tuomiota siten kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosotto-toimin annetussa laissa (367/1961) säädetään.

8—10 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

2 luku
Hallinto

11 ja 12 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

13 §
Pankkivaltuuston tehtävät

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)
Pankkivaltuuston tehtävänä pankin hallinnon osalta on:

(2 mom. 1 ja 2 kohta kuten hallituksen esityksessä)

3) päättää varoituksen antamisesta johtokunnan jäsenelle (poist.) sekä ratkaista muut heidän virkasuhteeseensa liittyvät asiat;

(2 mom. 4—7 kohta kuten hallituksen esityksessä)

Lisäksi pankkivaltuuston tehtävänä on:

(3 mom. 1 ja 2 kohta kuten hallituksen esityksessä)

3) vahvistaa tilintarkastajille ja heidän sihteerilleen maksettavien palkkioiden ja korvausten perusteet; (poist.)

4) vahvistaa johtokunnan esityksestä 17 §:n 2 momentissa tarkoitettu johtosääntö; sekä

5) määrätä maksettavaksi 43 §:n 6 momentissa tarkoitettu korvaus. (uusi)

(4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

14 ja 15 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

16 §

Johtokunnan tehtävät

Johtokunta huolehtii Suomen Pankille laissa säädettyjen tehtävien hoitamisesta ja pankin hallinnosta, jollei asia ole muutoin lailla säädetty pankkivaltuuston tehtäviin kuuluvaksi tai jollei rahoitustarkastuslaista (503/1993) muuta johdu. (2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

17 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

18 §
Johtokunnan jäsenen virkasuhteen päättäminen

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)
(2 mom. poist.)

19 ja 20 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

3 luku
Suomen Pankin virkamiehet

21 §
Muiden säännösten soveltaminen

Suomen Pankin virkamiehiin, virkoihin ja virkasuhteisiin sovelletaan sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään soveltuvin osin valtion virkamieslakia (750/1994) lukuun ottamatta sen 2 lukua, 6 §:n 2 momenttia, 7 §:ää, 9 §:n 3 momenttia, 20—22 §:ää, 23 §:n 4 momenttia, 26 §:ää, 35 §:n 2 momenttia, 10 ja 12—14 lukua, 65, 68, 69 ja 70 §:ää ja 16 lukua.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, johtokunnan jäseniin ei sovelleta valtion virkamieslain 14 §:n 1 momentin 2 virkettä, 18 §:ää, 25 §:n 1—5 momenttia, 27—34 §:ää eikä 2 lukua. (Uusi 2 mom.)

22 §

Virat ja virkaan nimittäminen

Suomen Pankissa on johtokunnan jäsenen ja johtajan virkoja sekä muita virkoja.

Virkamiehet, jollei 13 §:stä ja 15 §:stä muuta johdu, nimittää johtokunta tai se esimies, jolle johtokunta on nimittämismääräyksen antanut. Todistukseksi nimittämismääräyksen annetaan nimittämiskirja. Muutoin noudatetaan virkojen täyttämismääräyksiä, mitä johtokunta siitä määrää. (Uusi 2 mom.)

23 §

Palvelussuhteen ehtojen määräytyminen

Virkamiesten palvelussuhteen ehtojen vahvistamiseksi virkaehtosopimuksin ja työrauhan turvaamiseksi neuvotellaan soveltuvin osin siten kuin valtion virkaehtosopimuslaissa (664/1970) säädetään sekä virkaehtosopimuksin Suomen Pankin ja sen neuvottelu- ja sopijaosapuoleksi hyväksymän henkilöstöä tai henkilöstöryhmää edustavan rekisteröidyn yhdistyksen kanssa sovitaan. Virkamiesten palvelussuhteen ehdoista on voimassa, mitä niistä virkaehtosopimuksilla sovitaan tai mitä niistä säädetään tai määrätään. Suomen Pankki on sidottu virkaehtosopimukseen.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Virkaehtosopimuksessa sovittaviin asioihin, sopimuksen tekemiseen ja voimassaoloon sovelletaan valtion virkaehtosopimuslain 2 §:n 2, 3, 5 ja 6 momenttia, 4 §:n 1 momenttia, 5 §:n 1 momentin 3—5 kohtaa ja 6 ja 7 momenttia sekä 6 ja 7 §:ää.

(6 mom. kuten hallituksen esityksessä)

24 §

Työrauha ja työriidat

Työrauhaan ja työriitoihin sovelletaan soveltuvin osin valtion virkaehtosopimuslain 8—11 §:n säännöksiä.

25 §

Eräät työtaistelutoimenpiteet

Työtaistelutoimenpiteet, jotka *haittaavat* Suomen Pankin laissa säädettyjen tehtävien hoitamista siten, että niistä *voi* aiheutua huomattavaa vahinkoa maalle tai vakavaa häiriötä maksu- tai rahoitusjärjestelmän toiminnalle taikka vakava uhka Suomen Pankin turvallisuudelle, ovat kiellettyjä.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

26—28 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku

Tilinpäätös, ylijäämän käyttö ja tilintarkastus

29—33 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

5 luku

Erinäiset säännökset

34 §

Hallintomenettely ja virkakieli

Suomen Pankissa noudatetaan hallintomenettelylakia (598/1982), käsiteltäessä hallintoasioita.

Suomen Pankin virkakielestä on voimassa, mitä kaksikielisen virka-alueen virkakielestä on säädetty. (Uusi 2 mom.)

35 §

Maksut

Suomen Pankki on oikeutettu perimään suoritteistaan maksuja. Pankin viranomaistoiminnan suoritteista perittäviä maksuja määrättäessä on otettava soveltuvin osin huomioon, mitä valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

36 §

Salassapitovelvollisuus

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Pankin toiminnassa noudatetaan muutoin, mitä yleisten asiakirjain julkisuudesta annetussa laissa (83/1951) säädetään.

37—41 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

42 §

Muutoksenhaku

Edellä 7 §:n 1 ja 4 momentissa (*poist.*) sekä 39 §:n 2 momentissa *tarkoitetuista päätöksistä* (*poist.*) saadaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

43 §

Muutoksenhaku virkasuhdeasioissa

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Johtokunnan päätökseen eläkettä koskevassa asiassa haetaan muutosta valittamalla vakuutus-oikeudelta (*poist.*). *Muutoksenhausta eläkettä koskevassa asiassa on muutoin soveltuvin osin voimassa, mitä valtion eläkelaisissa (280/1996) säädetään.*

(4 ja 5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Virkamiehellä, joka ilman valtion virkamieslain 9 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettua perustetta on nimitetty määräajaksi tai joka ilman pätevää syytä on toistuvasti peräkkäin nimitetty määräajaksi, on oikeus virkasuhteen Suomen Pankkiin päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä Suomen Pankin virkamieheksi, saada pankilta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Korvauksen määrää maksettavaksi pankkivaltuusto, jolle korvausvaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa virkasuhteen päättymisestä.

(7 mom. kuten hallituksen esityksessä).

6 luku

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

44 §

Voimaantulo

(1—3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Tällä lailla kumotaan Suomen Pankista 21 päivänä joulukuuta 1925 annettu laki (365/1925) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; 5 päivänä helmikuuta 1926 annettu Suomen Pankin johtosääntö (48/1926) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; 20 päivänä kesäkuuta 1984 hyväksytty Suomen Pankin tilintarkastajien johtosääntö (601/1984); sekä 20 päivänä tammikuuta 1943 vahvistettu Suomen Pankin palkkausääntö.

(5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

45—47 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

48 § (uusi)

Toimia ja toimenhaltijoita koskeva siirtymäsäännös

Ennen tämän lain voimaantuloa perustettu pysyväinen toimi muuttuu tämän lain voimaantullessa vastaavaksi, 22 §:ssä tarkoitetuksi viraksi.

Tämän lain voimaan tullessa määräaikaisessa palvelussuhteessa oleva henkilö siirtyy valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentissa säädettyyn virkasuhteeseen siksi määräajaksi tai muutoin rajoitukseksi ajaksi, joksi hänet on määrätty tai otettu hoitamaan virkaa tai tointa.

49 § (48 §)

Virkamiehiä koskevat muut siirtymäsäännökset

(1 mom poist.)

(1 mom. kuten hallituksen esityksen 48 §:n 2 mom.)

Suomen Pankin virkamiehen, joka tämän lain voimaantullessa hoitaa valtion virkamieslain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettua sivutointa, ja joka ei ole tehnyt siitä ilmoitusta, on 3 kuukauden kuluessa tämän lain voimaantulosta tehtävä siitä ilmoitus Suomen Pankille. (Uusi 2 mom.)

2.

Laki

rahalain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 16 päivänä huhtikuuta 1993 annetun rahalain (358/1993) 4 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on 7 päivänä kesäkuuta 1996 annetussa laissa (379/1996), seuraavasti:

4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

3.

Laki**valuuttalain 6 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 13 päivänä joulukuuta 1985 annetun valuuttalain (954/1985) 6 § seuraavasti:

6 §
 (Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
 (Kuten hallituksen esityksessä)

4.

Laki**rahoitustarkastuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/1993) 5, 6 ja 9 § sekä
lisätään lakiin uusi 16 e § seuraavasti:

5 §
Eduskunnan pankkivaltuutetut
 (1 mom. kuten hallituksen esityksessä)
 Pankkivaltuutettujen tehtävänä on:
 (2 mom. 1—4 kohta kuten hallituksen esityksessä)
 5) päättää varoituksen antamisesta johtajalle
 sekä muut hänen virkasuhteeseensa liittyvät
 asiat; sekä
 (2 mom. 6 kohta kuten hallituksen esityksessä)

6 ja 9 §
 (Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku
**Rahoitustarkastuksen virkamiehiä koskevat
 säännökset**

16 e §
 (Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
 (Kuten hallituksen esityksessä)

5.

Laki**työtuomioistuimesta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työtuomioistuimesta 31 päivänä heinäkuuta 1974 annetun lain (646/1974) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 3 momentti, 11 §:n 1 momentti ja 13 §:n 2 ja 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat 8 päivänä huhtikuuta 1994 annetussa laissa (252/1994), seuraavasti:

1 §
 Työtuomioistuin käsittelee ja ratkaisee eri-
 koistuuomioistuimena työntekijöiden työehtoso-
 pimuksia ja virkamiesten virkaehtosopimuksia

sekä työehtosopimuslakiin (436/1946), valtion
 virkaehtosopimuslakiin (664/1970), kunnalliseen
 virkaehtosopimuslakiin (669/1970), evanke lis-
 luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annet-

tuun lakiin (968/1974) ja Suomen Pankista annettuun lakiin (/) perustuvat riita-asiat, kun kysymys on:

(1—3 kohta kuten hallituksen esityksessä)

2, 11 ja 13 §
(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös
(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 24 päivänä huhtikuuta 1997

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Matti Väistö /kesk, jäsenet Ulla Juurola /sd, Timo Järvilähti /kesk, Reijo Kallio /sd, Toimi Kankaanniemi

/skl, Valto Koski /sd, Osmo Kurola /kok, Pehr Löw/r, Jukka Mikkola /sd, Tuija Pohjola /sd, Iivo Polvi /vas, Veijo Puhjo /va-r ja Aulis Ranta-Muotio /kesk.

Eriävä mielipide

Hallitus esittää Suomen Pankkia koskevan lainsäädännön uudistamista osin kansallisista, mutta erityisesti integraatiosyistä. Suomen Pankkia valmistellaan liitettäväksi osaksi Euroopan keskuspankkijärjestelmää ja Suomea Euroopan talous- ja rahaliiton III vaiheeseen. Integraatiotekijöiden katsotaan edellyttävän Suomen Pankin aseman muuttamista siten, että hoitaessaan rahapolitiikkaan liittyviä tehtäviään Suomen Pankki ei saa pyytää eikä ottaa vastaan toimintaansa koskevia määräyksiä. Eduskunnan pankkivaltuustolta esitetään karsittavaksi rahapolitiittiset tehtävät kokonaan pois. Suomen Pankki ei enää olisi tosiasiaassa eduskunnan pankki.

Suomen Pankki on syytä kuitenkin edelleen pitää eduskunnan "hoidossa ja takuulla" toimivana kuten hallitusmuodossa edellytetään. Tämän johdosta hallintovaliokunnan olisi tullut lausunnossaan vahvistaa eduskunnan pankki-

valtuuston asemaa hallituksen esittämästä riisutusta tasosta. Hallintovaliokunnan vastuualueen osalta tämä edellyttää sitä, että talousvaliokunnan tulisi harkita johtokunnan jäsenten nimitys- ja erottamisoikeuden säätämistä eduskunnan pankkivaltuuston tehtäväksi. Toisaalta johtokunnan jäsenen erottamisperusteeksi tulisi säätää myös yleinen epäonnistuminen rahapolitiikan tai jäsenen oman vastuualueen hoitamisessa.

Hallintovaliokunta katsoo, että eräänä johtokunnan jäsenen erottamisperusteena voi tulla kysymykseen "häiriköintityyppinen" menettely. Tällaisen menettelyn arviointi on vaikeaa ja saat- taan johtaa perusoikeuksiin kuuluvan sanan- ja mielipiteenvapauden rajoittamiseen. Tällainen peruste on hyvin arveluttava ja siksi se olisi tullut jättää lausunnosta pois.

Hallintovaliokunnan olisi tullut sisällyttää lausuntoonsa em. seikat talousvaliokunnassa huomioon otettaviksi.

Helsingissä 24 päivänä huhtikuuta 1997

Toimi Kankaanniemi /skl